

„Пашков Борисд Өлзätä болтха“

Июнь сарин суулär мана Элст балгъснд хальмгин кундtä багш, филологическ наукин доктор, профессор Борис Климентьевич Пашков Москвага аврл. Борис Климентьевич 1929—30 джилäs авн хальмг улсла сән таньд, иньг-амрг болсн кун.

1930 джил Шарту балгъснд, Чернышевскийн нертә университетд хальмг келнә болн литературин аныг бурдәлә. Борис Климентьевич түрүн болдж хальмг келнә грамматик бичлә. Хальмг келн, литератур делгрлгънд болн мана Хальмг таньгъчд гүн сургъульта-эрдмтә хурц, хурдн келтә айтс өслгънд ик гидг сән тусан үзүлсн ик ачта кун.

Эн профессорт сурдж йовсн хальмгуд нургълдж ик Өбдән толгъалгч болн научн кәллмш-тл йовцхана. Илишкин Иван, Бадмин Бата, Колән Сандж, Мацка Иван, Очра Уташ, Шургчиева Катя, нань чигн Хальмг таньгъчар кәдлдж багшлдж йовх улс дала.

Профессор Пашковин нер эс меддг хальмг манд ховр. Олн джилин эргид хальмгудла кәдлә йовдж, Борис Климентьевич иджлдәд, цугъаратывинь таньдг болад, хальмг улст йир энъкр кун болв.

1942 джил Борис Климентьевич Элстд кәдлджәгъад, хальмгудасн салла. Хөбннь хальмгуд зовлнъгта аюлла харгъсиг сонъсад, Борис Климентьевич ик гидгәр зовад, санад бәäv. Хальмгудиг Сибирт йова йовтл хальмгудт кесг седкл сергәм, хөбткдән нәäl-сн, сә күләгч бичгүд бичдг билә.

Шинәс мана Хальмг таньгъч бурдәхлә, Борис Климентьевич әвр гидгәр байрлдж, йбрәлә. Ода шин бурдсн таньгъч ямаран бәävхинь, айтн ягъдж кәдлджәхинь хәләхәр золгъдж ирв. Мана ачта болн кундтә багш золгъдж ирсндн, Хальмг таньгъчин сургъульта-эрдмтә улс, бичәчнр болн багшнр орс, хальмг уга ик гидг байр кедж тосцхав. Профессор ирәд кесг сенр, олн-зүсн лекцс умшдж өгв.

Июль сарин 7-д Элстин культурин Герт Хальмгин интеллигентнр: бичәчнр, багшнр, уулд бәädг улс болн кәдлмш-чнр цуглрдж, профессор Пашков Борис Климентьевичин научн кәдлмш әкләд 45 джил болсн өбнинь болн 66 насинь йбрәдж байр кев.

Культурин Герин ик хора кеерлгсн кесг олн зүсн улсар диг дүүрв. Борис Климентьевич Пашковд нерәдсн байрин хургиг, таньгъчин партин ко-

митетин сегләтр үр Джимбин Бембә нерәлгч нур үг келдж. Борис Климентьевичиг олнд үзүлдж таньдулв.

Үр Джимбин Бембә үгән чиләгъад, бичәч Сян-Бельгин Хасрт үг өгв.

— Хальмг улсин зань, зокал кундлгч темдг гидж медәтә улст умсгүл умсгдмн. Тер учрарач кесн, тус үзүлсн алдршгсн хальмг келнә багш профессор Борис Климентьевичд Хальмг таньгъчин нерн деерәс, ач хәрүлгч темдг—эн умсгүл умсгджәнәвдн,—гидж келәд, намчта торгън лавшгиг кәвк-лзүлдж, гурв саджад умсгв.

Ик гидг шуугата алых ташл-датагъар умсгүлинь йбрәцхәв. Борис Климентьевич нерәдсн умсгүлд болн олна седклд ханад, йбрәсн улс болгъниг теврәд умсәд, байрин нүлмс гилтннүләд, бичкн кү-укд мет масгълзад суув. Лавшгин хойр өвртн хуучн моньгъл үзгәр: „Пашков Борисд Өлзätä болтха“,—гидж кәк торгън утцар зег хатхдж.

Профессор Пашковин өслтин тускар научн кандидат Илишкин Иван Кузнецович доклад келв. Докладин хөбн профессорт сургъуль сурч йовсн бичәчнр Колән Сандж, Сян-Бельгин Хаср, болн Саньгъан Леонид, Таньгъчин комсомолин сегләтр Нәвдә Басн, багшнрин медрл өбдлүлгәнә институтин директорин дарук Шургчиева Катя, олн улс босдж умсгүлинь йбрәцхәв. Дакад поэт Кәглтин Дава, кундтә хальмг үр Пашковд хальмгин нерн дерәс бичсн ханлтин алтн бичг умшдж өгв.

Түүндән кундтә хальмглари зурган цокулад, умсгүлин кәл угъагч нәйрт одцхав.

Умсгүлинь йбрәдж Колән Сандж, Эрнджәнә К. хойр „Сәәхн зеерд“ гидг хуучна ду дуулдж, сөнъ өргдж өгв. Дакад эн хойр кемәлгъдг нургъ кемәлгъдж, багъчудт соньмсулв.

Хальмгин орс бер, Рубцова Мария хальмгар хуучна йбрәл тәвәд, умсгүл умссн өвгнә нас йбрәдж, сөнъ өргүлв.

Элстин культурин Герин толгъач үр Кабаков баянд хальмг айсмуд тач, айт биилүлв. Хальмгин маньгъд берәд Гайфудинова Женя, Лиджиева Галя хойр хальмг ду дуулдж өгцхәв. Тиигәд, олн келн-әмтнә ни-ниинцнъгъу булин темдг үзүлгч сәәхн нәр болв.

Кундтә багш Борис Климентьевич—хальмг келнә болн урн үгин нәрн бичг делгрүлхин тәлә бәәсн чидлән әр-влхшив гидж ханлт өргв.

(Мана корр.)